

Sygn. akt II CZ 118/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi C. J.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Okręgowego w K. z dnia 1 marca 2018r., sygn. akt II Ca [...]

wydanym w sprawie z powództwa C. J.

przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

i [...] Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu
Zamkniętemu z siedzibą w W.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 marca 2019 r.,

zażalenia C. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 28 czerwca 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 marca 2018 r., Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację powoda C. J. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 6 czerwca 2017 r., oddalającego powództwo skierowane przeciwko P. S.A. w W. oraz [...] Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. o uzgodnienie stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej nr [...] z rzeczywistym stanem przez wykreślenie z działu IV hipoteki umownej zwykłej w kwocie 600 000 zł wpisanej na rzecz [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W..

Powód wniósł o wznowienie postępowania zakończonego powołanym wyżej wyrokiem Sądu Okręgowego w K. ze względu na wykrycie nowej okoliczności faktycznej i nowego dowodu, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wskazał, że po doręczeniu mu uzasadnienia tego wyroku, na początku kwietnia 2018 r. dowiedział się od swojej matki M. J., że to ona złożyła kwestionowany podpis pod aneksem nr 5 do umowy kredytowej. Do tego momentu wiedza powoda co do tych okoliczności pochodziła od X. J., który mu powiedział, że nie wie kto złożył kwestionowany podpis pod tym aneksem. W związku z tym, wniósł o przesłuchanie świadka M. J. na okoliczność złożenia przez nią parafy pod aneksem nr 5 do umowy kredytu oraz daty powzięcia przez powoda informacji o złożeniu przez świadka podpisu pod aneksem nr 5, a także wnioskował o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa na okoliczność czy parafy widniejące pod aneksem nr 5 i 6 do umowy kredytowej zostały nakreślone przez X. J., czy też przez M. J., oraz czy podpisy pod aneksem nr 5 i 6 oraz wnioskiem o zmianę zabezpieczenia spłaty kredytu zostały nakreślone przez tę samą osobę.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę, wskazując, że nie została ona oparta na ustawowych przesłankach przewidzianych w art. 403 § 1 i 2 k.c. Okoliczności, na które powód powołuje się w skardze istniały przed wydaniem prawomocnego wyroku oraz były mu znane, skoro sam stwierdza, iż to M. J. mogła złożyć podpis pod aneksem nr 5. Poza tym, skoro w sprawie II Ca [...], której dotyczy skarga o wznowienie postępowania, świadek X. J. na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2015 r. zeznał, że kwestionowany podpis może należeć do jego żony M. J., to brak

podstaw do uznania, że powód dowiedział się o tym dopiero w kwietniu 2018 r. Wreszcie w tamtej sprawie zostało ustalone na podstawie przeprowadzonej ekspertyzy grafologicznej, że podpis pod aneksem nr 5 do umowy kredytowej należy do X. J.

W zażaleniu powód domaga się uchylenia powyższego postanowienia. Zarzucił naruszenie prawa procesowego, tj. art. 410 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że skarga o wznowienie postępowania nie została oparta na ustawowych podstawach, a w konsekwencji błędne zastosowanie tego przepisu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 410 § 1 k.p.c. dopuszczalność skargi o wznowienie postępowania zależy od oceny, czy przyczyna wznowienia, na której skarga została oparta, istnieje nie tylko formalnie - przez powołanie jej w skardze - lecz czy rzeczywiście występuje i jest uzasadniona (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r., IV CZ 112/13, nie publ.). Zatem, przesłanka do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania zachodzi także wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości podstawa ta nie występuje (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2013 r., III UZ 3/13, nie publ.). W związku z czym, badanie przesłanki oparcia skargi o wznowienie postępowania na ustawowej podstawie, obejmuje również ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ.).

Stosownie do art. 403 § 2 k.p.c. można również żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Z powyższego przepisu wynika, że podstawą wznowienia nie może być każda nowa okoliczność, lecz tylko taka, która dotyczy przedmiotu sporu, istniała już w trakcie zakończonego postępowania i nie została wówczas przytoczona, gdyż była stronie nieznana i miała dla niej wtedy charakter nieujawnialny (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNCP 1969, nr 12, poz. 208). Z kolei nowy środek dowodowy w znaczeniu tego przepisu, to dowody wykryte, a więc takie, które istniały już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, z których strona nie mogła skorzystać,

gdyż były dla niej nieznane i wówczas nieujawnione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I Co 1/68, OSNCP 1969, nr 2, poz. 36). Niewiedza strony o środkach dowodowych musi wynikać z przyczyn obiektywnych, niezależnych od niej, a nie z zaniechania działania w trakcie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2007 r., I CZ 105/07 nie publ.). Innymi słowy, niewiedzę strony o ich istnieniu i niemożność wejścia w posiadanie tej wiedzy należy oceniać przy uwzględnieniu staranności przeciętnego uczestnika postępowania, należycie dbającego o swoje interesy. Do nowości nie zalicza się tych dowodów, które nie zostały przez stronę powołane na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia, czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2017 r., IV CZ 34/17, nie publ.).

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż skarga powoda o wznowienie postępowania nie spełnia przesłanek z art. 403 § 2 k.p.c. Na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji w sprawie, której dotyczy skarga był przesłuchiwany w charakterze świadka X. J., który po okazaniu mu aneksu nr 5 stwierdził, że znajduje się na nim „podpis chyba mojej żony....Ja widzę, że to nie jest mój podpis” (k. 211). Podczas tego przesłuchania był obecny powód oraz jego pełnomocnik, który reprezentuje powoda także i w tej sprawie. Zatem powód w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania miał wiedzę o okolicznościach, na które powołuje się w skardze, jak również mógł wówczas zgłosić wniosek o przesłuchania w charakterze świadka M. J..

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.